

De gemeenteraad Gulpen-Witterm
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : U.21.01660

Behandeld door : A. Geers
Onderwerp : Kaderbrief 2022

Dossiercode :
Bijlagen :
Verzonden : 16 juni 2021

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de kaderbrief begroting 2022. Deze kaderbrief vormt het startsein voor het opstellen van de begroting 2022. Met deze kaderbrief willen wij u in de gelegenheid stellen om uw verwachtingen en kaders mee te geven voor de begroting 2022-2025 en wordt tevens inzicht geboden in de (wettelijke en autonome) ontwikkelingen die wij op onze gemeente zien af komen.

De doelstelling van dit document is om thematisch vooruit te kijken naar het jaar 2022. De kaderbrief zal vooral de 1e **W**-vraag (wat willen we bereiken?) beantwoorden. De 2e **W**-vraag (wat gaan we daarvoor doen?) en 3e **W**-vraag (wat mag dat kosten?) zullen vervolgens in het begrotingsproces verder worden uitgewerkt.

U stelt op basis van de in deze brief geschetste overwegingen uw prioriteiten voor het jaar 2022 vast. Wij zullen er vervolgens zorg voor dragen dat de prioriteiten die u als raad vaststelt, concreet in de begroting worden uitgewerkt en gepresenteerd inclusief de financiële doorvertaling hiervan. Wij nodigen u uit om deze kaderbrief vooral ook als discussiestuk te gebruiken, in opmaat naar de begroting 2022.

In de bijlage geven wij u de financiële samenvatting waarin tevens inzicht gegeven wordt in het financiële kader, waarbinnen wij de begroting 2022 moeten gaan opstellen. Bij het opstellen van deze kaderbrief, zijn de effecten van de meicirculaire nog niet bekend en doorgerekend. Hierover zult u tijdig en separaat middels een raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.

Perspectief

Deze kaderbrief is opgesteld in een turbulente tijd, het coronavirus houdt de wereld, ons land en onze gemeente nog steeds in zijn greep. Als samenleving staan we voor een enorme opgave en weten we nog steeds niet hoe lang deze situatie precies nog zal voortduren, maar gelukkig gloort er hoop en perspectief. De eerste stappen op weg terug naar een "normale" samenleving zijn gezet, voorzichtigheid is echter nog steeds geboden.

Belangrijk gegeven voor deze kaderbrief is dat onze inwoners volgend jaar maart weer naar de stembus gaan voor de gemeenteraadsverkiezingen. Nadat de gemeenteraadsleden zijn gekozen volgt een formatieperiode en worden richtingen en ambities bepaald voor de nieuwe bestuursperiode.

Verder is het van belang om te duiden dat bij het schrijven van deze kaderbrief nog onduidelijkheid bestaat over de kabinetsformatie. Zodra de formatie afgerond is zal het nieuwe regeerakkoord worden opgesteld. Dan pas zal, op hoofdlijnen, duidelijk worden welke betekenis en invloed dit akkoord heeft voor de beleidsopgaven van gemeenten de komende jaren en onze meerjarenbegroting.

De gemeenteraadsverkiezingen, de op handen zijnde kabinetsformatie en de herverdeling van het gemeentefonds maken het voor ons lastig om een meerjarig financieel kader voor onze gemeente te presenteren. De kaderbrief die u hierbij wordt aangeboden, is dan ook gebaseerd op de kaders en informatie die wij nu kennen.

Tegenover deze achtergrond met tal van onzekerheden, kunnen we natuurlijk wel het perspectief schetsen dat onze financiële positie weliswaar onder druk staat maar toch gezond is. Dat is mede te danken aan uw financieel beleid de afgelopen jaren en de wijze waarop hier uitvoering aan is gegeven door opvolgende colleges. Gezien het bovenstaande willen wij de beantwoording van de eerste W-vraag (wat willen we bereiken ?) tegemoet treden in het licht van enkel nieuwe ontwikkelingen oppakken die dringend gewenst of noodzakelijk zijn, afmaken waar we aan zijn begonnen, ruimte geven aan het werken aan herstel als de coronacrisis definitief achter ons ligt en de coalitie na maart 2022 zoveel mogelijk ruimte geven voor nieuwe initiatieven.

Met deze kaderbrief hebben wij getracht u een zo volledig mogelijk beeld te schetsen waarbinnen wij denken voor u een conceptbegroting 2022-2025 te kunnen opstellen. Wij kijken uit naar de behandeling in uw raad.

Het jaar 2022 is ook het laatste begrotingsjaar van deze collegeperiode. Een periode, die uit 2 coalities bestond, waarin steeds meer samen met onze inwoners, onze maatschappelijke partners en uw gemeenteraad gewerkt is aan een toekomstbestendige gemeente.

We kunnen de toekomst van Gulpen-Wittem met vertrouwen tegemoet zien.

Financieel beginpunt begroting 2022 inclusief meicirculaire is als volgt:

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo na wijzigingen (incl bestuursrapportage)	-1.037.591	-671.769	-138.387	-138.387
Verwerking mei circulaire	127.621	94.336	30.715	501.510
	-909.970	-577.433	-107.672	363.123

Bovenstaand overzicht laat meerjarig de financiële uitgangspositie van onze gemeente zien na verwerking van alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen tot en met de raadsvergadering van juli 2021. Bij het schrijven van deze kaderbrief is ons bekend dat in verband met autonome ontwikkelingen in het lopende uitvoeringsjaar 2021 nog een aantal (raads)besluiten genomen zullen moeten worden waarvan wordt voorzien dat deze een forse impact zullen hebben op onze (meerjarige) financiële ruimte.

In de verschillende beleidsterreinen doen zich de volgende ontwikkelingen voor:

Sociaal domein

Jeugd (niet-beïnvloedbaar)

In 2021 is in regionaal verband het transformatieplan jeugd vastgesteld. Een belangrijk onderdeel van dit transformatieplan is de nieuwe inkoopstrategie. In 2022 willen we dit plan verder uitwerken en verfijnen met als doelstelling om tot een inkooptraject te komen dat past bij de identiteit van de afzonderlijke gemeenten in de regio. Een belangrijke rol binnen dit geheel zal de 'norm voor opdrachtgever-schap' die door het rijk in 2021 is ingevoerd spelen. De overkoepelende gedachte inzake deze norm is om de regionale samenwerking met betrekking tot het kunnen bieden van maatwerk (voor wat betreft jeugdhulp en WMO) te intensiveren en waar mogelijk te verbeteren.

Verder wijzigt per 1 januari 2022 het zogenaamde 'woonplaatsbeginsel' in de Jeugdwet. In het vigerende woonplaatsbeginsel wordt gekeken naar de woonplaats van het bevoegd gezag (ouder of voogd). Vanaf 1 januari 2022 ontstaan er echter twee scenario's. In het geval van alleen ambulante zorg wordt de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven financieel verantwoordelijk. Als er sprake is van verblijfszorg, dan moet er gekeken worden in welke gemeente de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de start van het zorgtraject. Deze wijziging dient zorgvuldig voorbereid en doorgevoerd te worden en in 2022 zal blijken wat hiervan de (financiële) consequenties zijn voor de gemeenten in Zuid-Limburg.

In het licht van de arbitragezaak die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangespannen tegen het rijk, omdat gemeenten het niet redden met de huidige budgetten in de jeugdzorg, zijn de gemeenten in het gelijk gesteld en is er geconcludeerd dat er de komende jaren miljarden bij moeten. Het kabinet trekt dan ook volgend jaar 1.3 miljard extra uit voor de jeugdzorg. Wat dit voor onze gemeente concreet betekend is nog niet duidelijk.

Onderwijs (beïnvloedbaar)

In de regio Maastricht Heuvelland is in 2021 een start gemaakt inzake de voorbereiding / verkenning voor een mogelijke nieuwe verordening rondom het leerlingenvervoer. We willen samen met de andere regio's (Parkstad en Westelijke Mijnstreek) kijken naar de haalbaarheid om meer uniformiteit te bewerkstelligen. Het voordeel is dat dezelfde voorwaarden gelden in alle gemeenten in Zuid-Limburg, waardoor er duidelijkheid is voor ouders en vervoerders.

Gezondheidsbeleid (beïnvloedbaar)

In 2019 is de samenwerking met JOGG Nederland (Jongeren Op Gezond Gewicht) met 3 jaar voortgezet. In 2022 wordt bekeken of dit wederom voor een bepaalde periode kan worden voortgezet. Daarnaast wordt ook de voortgang van de projectfiche 'Groene School' vanuit de samenwerking in het Middengebied erbij betrokken.

In Gulpen-Wittem vinden wij het belangrijk dat kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien en zich kunnen ontplooiën. Daarnaast moeten onze inwoners de kans krijgen vitaal oud te kunnen worden. Een gezonde leefomgeving met aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap in het bijzonder. In Zuid-Limburg hebben we de volgende speerpunten afgesproken die de komende periode nader uitgewerkt worden in het regionale

akkoord en de lokale preventieagenda per gemeente:

1. Bevorderen van bewegen en gezonde voeding op scholen.
2. Terugdringen overgewicht via een Zuid-Limburgse netwerkaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas.
3. Realiseren van meer rookvrije kind-omgevingen.
4. Realiseren van meer gezonde sportkantines.
5. Aanvullende lokale speerpunten:
 - Alcoholgebruik;
 - Verslavingsproblematiek (drugs en gamen);
 - Mentale gezondheid.

Sport (beïnvloedbaar)

In 2022 gaan we middels het regionaal sportakkoord 'Heuvelland in Beweging' verder bouwen aan een sportieve en gezonde gemeente waar een ieder een leven lang kan sporten en bewegen. Door het regionaal sportakkoord wordt samen met maar liefst 80 partners getracht om burgers van jongs af aan veel en vaardig te laten sporten, bewegen én waar iedereen een leven lang mee kan doen. De sportverenigingen zijn daarbij belangrijkste ontmoetingsplaatsen waar jong en oud samen komen, elkaar ontmoeten, recreatief en prestatief sporten en passief en actief genieten.

Formele en informele ondersteuning (beïnvloedbaar)

In 2022 willen we inzetten op (burger)initiatieven voor de versterking van mantelzorgers en vrijwilligers en waarbij laagdrempelige ontmoetingsgelegenheden zoals de Hoeskamers en het digitaal buurtplatform 'Hallo Heuvelland' centraal staan.

Beschermd Thuis (beïnvloedbaar)

De 6 gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland willen de komende jaren een belangrijke stap zetten op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De kern van de verandering is dat zowel Beschermd Wonen als Maatschappelijke Opvang veel meer lokaal 'in de wijk/kern' wordt georganiseerd. Momenteel bevinden de meeste voorzieningen zich nog in de stad Maastricht. Door ondersteuning, bescherming en behandeling zo veel mogelijk in de thuissituatie in te zetten, stijgt de kwaliteit van leven. Kwetsbare inwoners kunnen zo zelfstandig wonen en onderdeel zijn van de samenleving. Om dit lokaal binnen de gemeente Gulpen-Wittem mogelijk te maken zullen er regionaal en lokaal een aantal stappen gezet moeten worden, deze stappen zijn gericht op onder andere beleidsvorming, inkoop, uitvoering, financiering en de risicodeling.

Participatie (niet-beïnvloedbaar)

Op het gebied van Participatie zijn er twee belangrijke nieuwe ontwikkelingen die op ons af gaan komen:

1. In de Tweede Kamer is recent met overweldigende meerderheid een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen tot het sluiten van de sociale werkplaatsen in het kader van beschut werken min of meer terug te draaien. De gemeenten zullen verantwoordelijk worden voor het opzetten van een regionaal dekkend netwerk van sociale werkplaatsen.
2. Per 1 juli 2021 zou de gewijzigde Participatiewet in werking treden. Het doel van het wijzigen is dat meer mensen die met een arbeidsbeperking in de Participatiewet aan het werkgaan en

blijven. Vanwege de politieke situatie op landelijk niveau is het streven om de invoering van het wetsvoorstel op 1 januari 2022 te laten plaatsvinden.

3. Speeltuinenbeleid (beïnvloedbaar)

Het huidige speeltuinenbeleid is verouderd en moet worden herzien. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind opgroeit in een veilige omgeving waar het optimaal de kans krijgt zich te ontwikkelen. Om dit mede te kunnen realiseren is het van belang dat er voldoende veilige buitenspeelruimte beschikbaar is waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten en samen veilig buiten kunnen spelen. Gezien de forse kosten die het aanleggen en onderhouden van de speeltuinen met zich meebrengt, is het belangrijk dat bij het opstellen van het nieuwe beleid er aansluiting wordt gezocht bij de demografische ontwikkeling van onze gemeente, waarbij een kosten-baten analyse mede bepalend zal zijn.

Fysiek domein

Omgevingswet (niet-beïnvloedbaar)

In juli 2022 (zoals nu bekend) zal de Omgevingswet in werking treden. Om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet zijn een aantal basisinspanningen vereist om aan de wettelijke taken en verplichtingen die de Omgevingswet met zich mee brengt te kunnen voldoen. Deze basisinspanningen hebben hoofdzakelijk betrekking op Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH), de verplichte aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het opstellen van een omgevingsvisie en omgevingsplan en "last but not least" het teweeg brengen van de noodzakelijke cultuuromslag (anders werken, andere houding en gedrag). Deze inspanningen hebben tot doel om de voorwaarden te creëren voor een verbetering van de dienstverlening in het belang van onze inwoners (eenvoudiger, transparant, beter en sneller). Gelijktijdig wordt gestreefd naar een kwalitatieve fysieke leefomgeving met een integrale evenwichtige toedeling van functies en activiteiten waarbij dit aan de hand van participatieve trajecten wordt vormgegeven.

Onderstaande afbeelding illustreert de driehoofdcomponenten van de Omgevingswet.

Accommodatiebeleid (beïnvloedbaar)

We hebben het vigerende accommodatiebeleid geëvalueerd en zijn tot de conclusie gekomen dat aanpassing van het beleid aan de orde is. In 2022 zullen de uitgangspunten worden vastgesteld en zullen we het beleid in overleg met de gebruikers aanpassen. Een eerste verkenning leert dat, los van de feitelijk aanpassing/vernieuwing van het accommodatiebeleid investeringen noodzakelijk zijn om de gemeenschapsaccommodaties en sportcomplexen toekomstbestendig, toegankelijk en duurzaam te maken. Het huidige investeringskrediet dat in 2020 is opgenomen voor de aanpassing van A ge Wienhoes in Partij, het Wielderhoes in Wijlre, het patronaat in Epen en een oplossing voor de verenigingen in Eys is niet voldoende om toekomstbestendige, toegankelijke en duurzame aanpassingen te verrichten. Een en ander staat los van de verzoeken uit andere kernen die ons hebben bereikt.

Ontwikkeling leegstandbeleid (beïnvloedbaar)

We bezitten diverse (leegstaande) panden, echter momenteel ontbreekt het aan kaders over hoe om te gaan met deze panden. Niet alleen qua onderhoud, maar ook tijdelijke verhuur, anti-kraak en herbestemming. Vandaar dat we in 2022 aan de slag willen gaan met het opstellen van een zogenaamd 'leegstandsbeleid'.

Erfgoedbeleid (beïnvloedbaar)

Gulpen-Wittem is een parel op het gebied van cultureel erfgoed. Het preserveren van dit erfgoed is van groot belang voor de (eigen) identiteit van de gemeente en draagt bij aan het aantrekken van de door ons gewenste toerist. Jaarlijks worden er steeds meer (geldelijke) aanvragen gedaan om bij te dragen aan het onderhoud voor kerken, klein religieus erfgoed, begraafplaatsen, historische kunstwerken, typische landschapselementen e.d. Ook is er steeds meer vraag naar informatie(voorziening) over ons gevarieerde erfgoed.

Woningbouw (beïnvloedbaar)

Op 25 februari 2021 heeft de gemeenteraad de nieuwe beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021' vastgesteld. Met deze nieuwe beleidsregel kunnen goede woningbouwplannen zonder compensatie worden gerealiseerd. Vooruitlopend op deze beleidsregel heeft het u een amendement ingediend en vastgesteld waarin wordt overwogen dat de gemeente op dit moment geen grondpositie heeft en geen financieel instrumentarium om actief te kunnen opereren. Door strategische aankopen in grond en/of vastgoed beoogt de gemeente de ontwikkeling en realisatie van betaalbare starters- en seniorenwoningen te stimuleren. Het ruimtelijk adviesbureau STEC heeft opdracht gekregen om een passende en compacte nota Grondbeleid voor de gemeente aan te leveren. Deze nota gaat in op alle strategische keuzes die samenhangen met de strategische verwerving van gronden en vastgoed voor betaalbare woningen voor doelgroepen die nu onvoldoende aan bod komen binnen de gemeente. Tevens biedt de nota handvaten voor het toetsen van nieuwe woningbouwplannen van burgers en marktpartijen.

Verkeersleefbaarheid (beïnvloedbaar)

Samen met stakeholders is het Mobiliteitsplan opgesteld waarin de toekomstvisie voor de gemeente Gulpen-Wittem op het gebied van mobiliteit is vastgelegd. Daarbij ligt de focus op de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente Gulpen-Wittem verbetert de verkeersleefbaarheid voor haar inwoners, bezoekers en ondernemers door te werken aan het realiseren van een duurzaam bereikbare gemeente. Met dit toekomstbeeld voor ogen worden de mobiliteitsopgaven, infrastructurele projecten en het

onderhoud en beheer van de openbare ruimte aangepakt en ingespeeld op kansen en toekomstige ontwikkelingen om de verkeersleefbaarheid te verbeteren. Uitgangspunt hierbij is het behoud en versterken van het landschap en de kwaliteit van leven.

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) (niet-beïnvloedbaar)

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Bewoners en gebruikers willen kwalitatief goede gebouwen. Bijvoorbeeld met een goede brandveiligheid en een laag energieverbruik. De Rijksoverheid wil meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende kwaliteitseisen houden. De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) moet hiervoor gaan zorgen. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kan stap voor stap ervaring worden opgedaan met het nieuwe toezicht in de bouw.

Lopende ontwikkelingen

Daarnaast zijn er nog een aantal andere ontwikkelingen die reeds ingang zijn gezet en die mogelijk de begroting in 2022 zullen beïnvloeden. Denk hierbij meer specifiek aan:

- Gebiedsvisie Omgeving Landsraderweg;
- Gebiedsvisie Wijlre West;
- Invulling Sophianum Nijswiller;
- SV Geuldal in combinatie met TC Tempo.

Klimaatadaptatie en duurzaamheid (niet-beïnvloedbaar)

De gevolgen van de klimaatverandering komen sneller en zijn heviger dan gedacht. Het anticiperen op deze gevolgen noemen wij klimaatadaptatie. Gevolgen zoals overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte raken ons allemaal, maar leveren ook kansen op. Want door rekening te houden met het veranderende klimaat en hierop te anticiperen maken wij onze gemeente nog groener en aantrekkelijker. Wij willen een passende bescherming bieden tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Hierbij is ons streven om in 2050 een klimaat adaptieve inrichting en beheer te realiseren.

In 2021 heeft de gemeente de Transitievisie Warmte en de Regionale Energie Strategie in besluitvorming. In 2022 zullen de uitvoeringsplannen van deze plannen verder uitgewerkt worden en een start worden gemaakt met het opstellen van de RES 2.0. De insteek van het duurzaamheidsbeleid zal gericht zijn op energiebesparing en stimuleren duurzame energieopwek op daken. Tools die we hiervoor willen inzetten zijn projecten als Samen Groen en deelname aan de Woonwijzerwinkel.

Verduurzamen wagenpark

Ons huidige wagenpark is (sterk) verouderd en daarmee aan vervanging toe. In 2022 zal het huidige wagenpark dan ook grotendeels moeten worden vervangen en zoveel mogelijk verduurzaamd. De uitgangspunten bij het aanschaffen van de nieuwe auto's zijn: functionaliteit, duurzaamheid en representativiteit.

Verder wordt er ook rekening gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit. Hierbij moet gedacht worden aan e-caresharing en laadpaalconcepten.

Economie en Toerisme

Verkeersleefbaarheid (beïnvloedbaar)

In 2022 zal invulling worden gegeven aan het uitvoeringsplan van het project Verantwoord op weg. Binnen dit project staat het verbeteren van de toeristisch infrastructuur en leefomgeving centraal. Het terugdringen van de verkeersdruk, verkeerssnelheid en verkeerslawaaï en daarbij nadrukkelijk rekening houden met zowel de belangen van onze toeristische ondernemers en de (verkeers-) leefbaarheid van onze inwoners.

Interreg Gensregio Vlaanderen-Nederland (beïnvloedbaar)

Aan de hand van een raadsinformatiebrief hebben wij u geïnformeerd over onze deelname als partner in een consortium om een vooraanvraag in te dienen voor een Interreg subsidie. Het Interreg programma Vlaanderen – Nederland financiert grensoverschrijdende projecten. Het doel van het project is om de schade aan de leefomgeving en samenleving als gevolg van 'over toerisme' te voorkomen en waar nodig te herstellen door het ontwikkelen van nieuwe toeristische strategieën (keuzes, beleid én maatregelen) die aansluiten bij de opgaven en behoeften van de deelnemende partners en die beeldwerking kunnen hebben voor andere bestemmingen in de Gensregio. Het project kan een waardevolle bijdrage en/of aanvulling bieden op het vervolg van het project Verantwoord op weg.

Acceptabel/wenselijk straatbeeld (beïnvloedbaar)

In 2022 willen bekijken hoe we in onze kernen kunnen komen tot een straatbeeld dat voor alle belanghebbenden acceptabel cq. wenselijk is. Om dit te kunnen bereiken willen we aan de slag gaan met een zogenoemd 'uitstallingenbeleid'. Uitstallingen¹ kunnen immers letterlijk in de weg te staan van het publiek, de hulpdiensten en de logistiek. Dit is ook een sociaal dilemma, waarbij we blijkbaar hebben toegestaan dat het individuele belang voorrang kreeg op het algemeen belang. Elkaar aanspreken op het gedrag helpt, maar blijkt in de praktijk lastig. Vooral wanneer het straatbeeld al jaren zo is en het in de ogen van sommige winkeliers 'normaal' is.

¹ Uitstallingen zijn losstaande voorwerpen, die op een publiek toegankelijke plaats (zie verderop de beschrijving van 'openbare plaats') zijn geplaatst met als doel de producten en/of diensten in het pand te verkopen of verhandelen, reclame te maken, de aandacht van het publiek te trekken of de directe omgeving van het pand te verfraaien. Het kan gaan om verkoopwaren, reclameborden en uitstallingen ter verfraaiing van de uitstraling van het pand.

Veiligheid en handhaving

Uitvoeringsprogramma (beïnvloedbaar)

Zoals bekend voeren wij als gemeente de regie op het gebied van lokale veiligheid. Het uitvoeringsprogramma (UVP) van het in 2020 vastgestelde Integraal Veiligheidsplan Heuvelland wordt verder in 2022 uitgerold. Concrete acties zullen worden benoemd en daar waar noodzakelijk vertaald richting de raden van de Heuvelland gemeenten. Deze aanpak met de 5 heuvelland gemeenten wint hierdoor aan slagkracht, effectiviteit en efficiëntie. Tegelijk blijven lokale eigenheid en diversiteit onderscheidend in het beleid en de aanpak.

Samenwerking

Middengebied (beïnvloedbaar)

In 2019 hebben alle negen colleges van de Middengebied-gemeenten het strategisch Actieplan Middengebied 'Van groen hart naar groene long' vastgesteld. Dit plan gaat in op de beleidsuitdagingen voor de gemeenten in het groene hart van Zuid-Limburg en is opgesteld in aanvulling op het strategisch Actieplan 'Randstad Zuid-Limburg', dat de opgaven omschrijft voor het stedelijk gebied in Zuid-Limburg. Het strategisch Actieplan is vervolgens uitgewerkt in Uitvoeringsprogramma Middengebied. In 2020 hebben de colleges van de Middengebied gemeenten de samenwerking principes en tijdelijke governance vastgesteld als randvoorwaarden voor de samenwerking en is per programmalijn een project opgesteld en uitgewerkt en hebben de deelnemende gemeenten aangegeven aan welk project zij deelnemen en vindt een verdere uitrol van de projecten in 2021 plaats. In Zuid-Limburg zijn het afgelopen jaar stappen gezet om de regionale samenwerking nog verder te versterken. Het gaat hierbij o.a. om ontwikkelingen in het kader van het NOVI-gebied Zuid-Limburg met Rijk, Provincie en gemeenten en de samenwerking in het kader van het Middengebied, waarbij met name de actielijn De Groene Long aansluit op het gedachtegoed van de Middengebied-gemeenten. De lopende projecten zullen een doorloop naar 2022 hebben en daarnaast wordt ook steeds opnieuw gekeken of in de samenwerking andere projecten kunnen worden opgepakt.

Bedrijfsvoeringaspecten

Versterken dienstverlening (beïnvloedbaar)

Onze dienstverlening naar onze inwoners willen we versterken door klantvragen, meldingen en klachten direct of sneller te beantwoorden. Dit willen we realiseren door processen te optimaliseren, denk hierbij aan de doorontwikkeling van de kennisbank maar ook het implementeren van een klantcontact-systeem dat inzicht geeft in de behandelaar, doorlooptijd en afhandeling. Dit systeem dient ook stuurinformatie te genereren om servicenormen te monitoren en daar waar nodig tijdig bij te sturen met als doel de dienstverlening verder te optimaliseren.

Verder wordt in 2022 onderzocht hoe we onze dienstverlening geleidelijk van een zogeheten multi-channel dienstverlening kunnen transformeren naar een zogeheten omnichannel dienstverlening. Doel is om stapsgewijs toe te werken naar inclusieve klantinteractie waarin alle communicatiekanalen bij elkaar komen zodat de dienstverlening aan onze inwoners verbetert

Burgers en ondernemers hebben vaak contact met de gemeente en doen dit via meerdere interactiekanalen (balie, telefoon, social media, post, email of telefoon). Die veelheid aan kanalen heeft voordelen: je kunt gericht een bepaald kanaal inzetten voor een bepaalde dienst voor een bepaalde doelgroep. Daarmee wordt het contact effectiever en efficiënter. Tegelijkertijd zijn er uitdagingen.

Meer kanalen betekent meer kosten voor de inzet en het onderhoud. Ook maakt dit het beheer van de kanalen moeilijker. Daarnaast verandert het gedrag van de burgers: zij gebruiken steeds meer kanalen door en naast elkaar. Hierbij verwachten ze wel een naadloze klantreis, zonder van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Burgers verschillen bovendien steeds meer in hun kanaalvoorkeuren en (digitale) vaardigheden.

Bij omnichannel richt de organisatie zich niet langer op het beheer van de verschillende kanalen afzonderlijk, maar verschuift het accent naar het samenspel van alle kanalen. Door deze kanalen bij elkaar te brengen, slimmer in te richten en goed op elkaar af te stemmen, realiseren we betere, naadlo-

ze, inclusieve klantinteracties; ook met het oog op de nabije toekomst. Een aanpak die voorziet in gemak, persoonlijke benadering en vertrouwen in de dienstverlening.

Aanbestedingen (niet-beïnvloedbaar)

Een aantal overeenkomsten lopen af en moeten in 2022 opnieuw worden aanbesteed. Het betreft de aanbesteding van de ICT infrastructuur, de telefooncentrale, software GEO-beheer en het raads-webcast systeem. Naast deze systemen zullen ook de ICT (hardware) voorzieningen voor de nieuwe raad in 2022 middels een aanbesteding worden geworven. Een aanbesteding biedt de kans om de stap te maken naar de meest recente stand der techniek en onderliggende werkprocessen te optimaliseren cq. efficiënter te maken. De verwachting is dat door het uitschrijven van een aanbesteding de prijs/kwaliteitsverhouding van de aan te besteden dienst geoptimaliseerd wordt.

Digitale veiligheid (niet-beïnvloedbaar)

Als gemeente zijn we bronhouder en hoeder van belangrijke data van onze burgers en bedrijven. In deze hoedanigheid zijn we wettelijk verantwoordelijk voor de veiligheid en toegankelijkheid van een groot aantal belangrijke administraties en databronnen. De dreiging die vanuit externe actoren op de gemeente afkomt neemt hand over hand toe. Het is daarom cruciaal dat we de beveiliging van onze informatiesystemen, zowel fysiek als digitaal, blijvend op een hoog niveau houden. We willen investeren om te voldoen aan de meest recente eisen op gebied van dataveiligheid, door onze interne systemen en werkprocessen in lijn te brengen met de laatste normen en wettelijke vereisten zoals onder andere benoemd in de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

Invoering nieuwe wettelijke verplichtingen (niet-beïnvloedbaar)

Een aantal nieuwe wetten, waaronder de Wet Open Overheid (WOO), de Wet Digitale Toegankelijkheid, de Wet Elektronische Publicaties (WEP), de Omgevingswet en de Archiefwet, worden in 2022 van kracht of geïmplementeerd. De invoer van deze nieuwe wetten gaat gepaard met de introductie van nieuwe software en mogelijke additioneel benodigde beheercapaciteit. Vanzelfsprekend zal dit ook van invloed zijn op de inrichting van bestaande systemen en werkprocessen. We onderschrijven als gemeente de beoogde effecten van de nieuwe wetgeving, welke onder meer toeziet op een verbeterde (digitale) dienstverlening naar onze burgers. Als lokale overheid zijn we verantwoordelijk voor een adequate implementatie van deze wetgeving, inclusief het in beheer nemen.

Digitale doorontwikkeling (beïnvloedbaar)

In 2022 willen we de digitale doorontwikkeling verder faciliteren. Als gevolg van Corona is een deel van de organisatieontwikkeling de afgelopen periode noodgedwongen op een lager pitje terecht gekomen. Door het verder digitaliseren van werkelden als planning & control en het klantcontactcentrum verbeteren we de dienstverlening richting inwoners, ondernemers en toeristen. We werken hierbij steeds meer data-gedreven, op basis van transparant verkregen, actuele gegevens. Hierdoor verstevigen we onze grip op de interne werkprocessen en voorzien we de raad, college en directie van relevante stuurinformatie waarop zij hun uitvoerende en controlerende taak kunnen baseren.

Implementatie en kwaliteitsverbetering basisregistraties (niet-beïnvloedbaar)

Het in 2021 ingezette traject om de gemeentelijke basisregistraties duurzaam naar een hoger kwalitatief niveau te brengen en te houden willen we voortzetten in 2022. We bereiden onze interne organisa-

tie voor op toekomstig geldende (overheids-) samenwerkingsstandaarden zoals Common Ground. Tevens is dit voorbereiding op de invoer van de Samenhangende Object Registratie (SOR), die naar verwachting vanaf 2023/2024 ingevoerd zal worden.

Wet Politie Gegevens (WPG)-Audit (niet-beïnvloedbaar)

De verwerking van persoonsgegevens door boa's viel tot 25 mei 2018 onder de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Door de komst van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) valt de verwerking van persoonsgegevens rondom strafbare feiten onder een andere Europese wet, namelijk de EU-Richtlijn 2016/680. Deze richtlijn is omgezet in de Wet politiegegevens (Wpg), aangevuld met het Bpg (Besluit politiegegevens), en is sinds 1 januari 2019 van kracht. De opsporing van strafbare feiten door boa's valt daarmee buiten het bereik van de AVG. Verwerking van persoonsgegevens op strafrechtelijke grond moet voldoen aan de vereisten van de Wpg. Alle andere verwerkingen – waaronder het toezicht – vallen nog wel onder de AVG. Gemeenten hebben daarmee bij de verwerking van persoonsgegevens bij handhavingstaken te maken met zowel de AVG als de Wpg. Dit betekent dat gemeenten binnen de bedrijfsvoering rekening moeten houden met voorschriften en verplichtingen uit beide wettelijke regimes. Als gevolg hiervan moeten we met ingang van 2021 ieder jaar een interne privacy-audit en om de vier jaar een externe privacy-audit verplicht uitvoeren.

Implementatie Wet Open Overheid (niet-beïnvloedbaar)

De Wet Elektronische Publicaties (WEP) treedt (gedeeltelijk) in werking op 1 juli 2021. Op grond van deze wet zijn gemeenten verplicht om per 1 juli 2021 alle beleidsregels, verordeningen en kennisgevingen van vergunningen op overheid.nl te publiceren, hetgeen wij overigens al doen. Deze wetswijziging heeft als doelstelling om inwoners digitaal volledig te informeren over besluiten die impact hebben op hun leefomgeving. De inwoners worden centraal gesteld bij de informatieverstrekking. Zij worden tijdig geïnformeerd zodat ze desgewenst hun recht van inspraak kunnen uitoefenen (denk bijvoorbeeld aan een aanvraag omgevingsvergunning). Vanaf 1 juli 2021 is de gemeente verplicht om alle wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen via de applicatie Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP) op officielebekendmakingen.nl te publiceren. Voortaan dus elektronisch, in plaats van fysiek in het gemeentehuis op papier. Verdere implementatie van deze wet zal in 2022 plaatsvinden.

Wet Open Overheid (WOO) (niet-beïnvloedbaar)

De WOO is een initiatief wetsvoorstel dat nu voor nadere behandeling in de Eerste Kamer ligt. De WOO is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). De WOO wil een transparante en actief openbaar makende overheid bewerkstelligen. De implementatie hiervan zal over meerdere jaren plaatsvinden en voor alle overheidsinstanties de nodige impact hebben. De overheid wordt op grond van die wet kort gezegd verplicht om nog meer stukken (actief) openbaar te maken voor een ieder. Wat de exacte consequenties van de wet zullen zijn is op dit moment nog niet bekend. Wel weten we dat dit impact zal hebben op onze organisatie en bedrijfsvoering. Het op orde brengen van de digitale informatie is een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle implementatie van de WOO.

Gemeenten beschikken al over voorzieningen om informatie actief beschikbaar te stellen (landelijke portalen voor de publicatie van gemeentelijke regelingen, de gemeentelijke website(s) voor raadsinformatie en beleidsdocumenten en landelijke registers zoals toezicht kinderopvang). Aan de WOO kan invulling gegeven worden door deelname aan deze voorzieningen uit te breiden of te intensiveren. Invoering van de wet is een integrale operatie die de hele organisatie raakt en waarbij meerdere disciplines betrokken zijn, waaronder onder andere juridische zaken, griffie, communicatie en informatie-

voorziening.

Nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) (niet-beïnvloedbaar)

De huidige CAO is per 1 januari 2021 verlopen en er wordt naar een nieuwe CAO toegewerkt. Bij het schrijven van deze kaderbrief zitten de onderhandelingen tussen de vakbonden (namens de werknemers) en de VNG (namens de werkgevers) echter muurvast. Er is een groot gat te dichten tussen hetgeen is aangeboden en wat er wordt geëist. Mocht er de komende maanden bij het opstellen van de begroting 2022 overeenstemming worden bereikt, dan zullen wij dit uiteraard meenemen en zullen de (financiële) gevolgen hiervan inzichtelijk worden gemaakt.

Procedure en behandeling

Tot slot nodigen u als gemeenteraad uit om deze kaderbrief vooral ook als discussiestuk in de diverse overlegorganen te gebruiken in opmaat naar de begroting 2022, waarbij de procedure er als volgt uitziet:

- behandeling van deze kaderbrief in de auditcommissie op donderdag 30 juni 2021;
- behandeling van deze kaderbrief in de raadsvergadering op donderdag 8 juli 2021.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem,
de secretaris, de burgemeester,

J.G.A. Kusters MCM

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens